

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa W. W.
przeciwko K. Ł.
o unieważnienie umowy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 kwietnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 19 listopada 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
- 2) przyznaje adwokatowi M.Ł., prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w P., od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 1.800,- (jeden tysiąc osiemset) zł, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powódce W.W. w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Powódka W. W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 listopada 2013 r. oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 14 maja 2013 r., którym oddalono powództwo przeciwko K.Ł. o unieważnienie przedwstępnej umowy sprzedaży nieruchomości.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wniosek powyższy powódka oparła na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sformułowane jako konieczność rozstrzygnięcia „Czy przesłanka „rażącej” dysproporcji świadczeń w rozumieniu art. 388 § 1 k.c. powinna być utożsamiana wyłącznie z różnicą procentową pomiędzy wartością świadczenia określonego w umowie a jego rzeczywistą wartością?”.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Wywód przedstawiony przez skarżącą powyższymi wymaganiami nie odpowiada. Po pierwsze nie wykazano w nim w sposób wystarczający, na czym polega problem prawny, który ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i jednocześnie nie został dotychczas rozważany w orzecznictwie lub piśmiennictwie. Nie przedstawiono pogłębionego wyводу wskazującego na różne możliwości jego rozwiązania, w tym nie przedstawiono stanowiska samej skarżącej. Po drugie taki sposób formułowania zagadnienia w istocie odbiega od treści powołanego przepisu i jego dotychczasowej wykładni i wprost, bez głębszej analizy nakazuje udzielenie odpowiedzi odmownej. Brak bowiem podstaw do konstruowania pozaustawowej przesłanki „różnicy procentowej świadczeń”, która przy ocenie w indywidualnych okolicznościach danej sprawy mogłaby stanowić jedynie jeden z argumentów wykazujących „przewyższenie w rażącym stopniu wartości świadczenia”. Stanowisko judykatury w zakresie wykładni wskazanego przepisu jest zgodne, a skarżący nie wykazał potrzeby odstąpienia od niego bądź jego modyfikacji (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2001 r., II CKN 614/00, nie publ., z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 432/09, OSP 2011, nr 3, poz. 30).

Argumentacja przytoczona w uzasadnieniu skargi kasacyjnej stanowi ponadto przede wszystkim próbę polemiki z podstawą faktyczną rozstrzygnięcia. Zgodnie zaś z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Taki sposób uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania należy uznać za niewystarczający.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania i orzekł o kosztach postępowania na podstawie § 19 pkt 1 w zw. z § 13 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu – tekst. jedn.: Dz. U. 2013 r., poz. 461).